1893 - 1963
70-ий РІК ВИДАННЯ І СЛУЖБИ СВОЄМУ НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

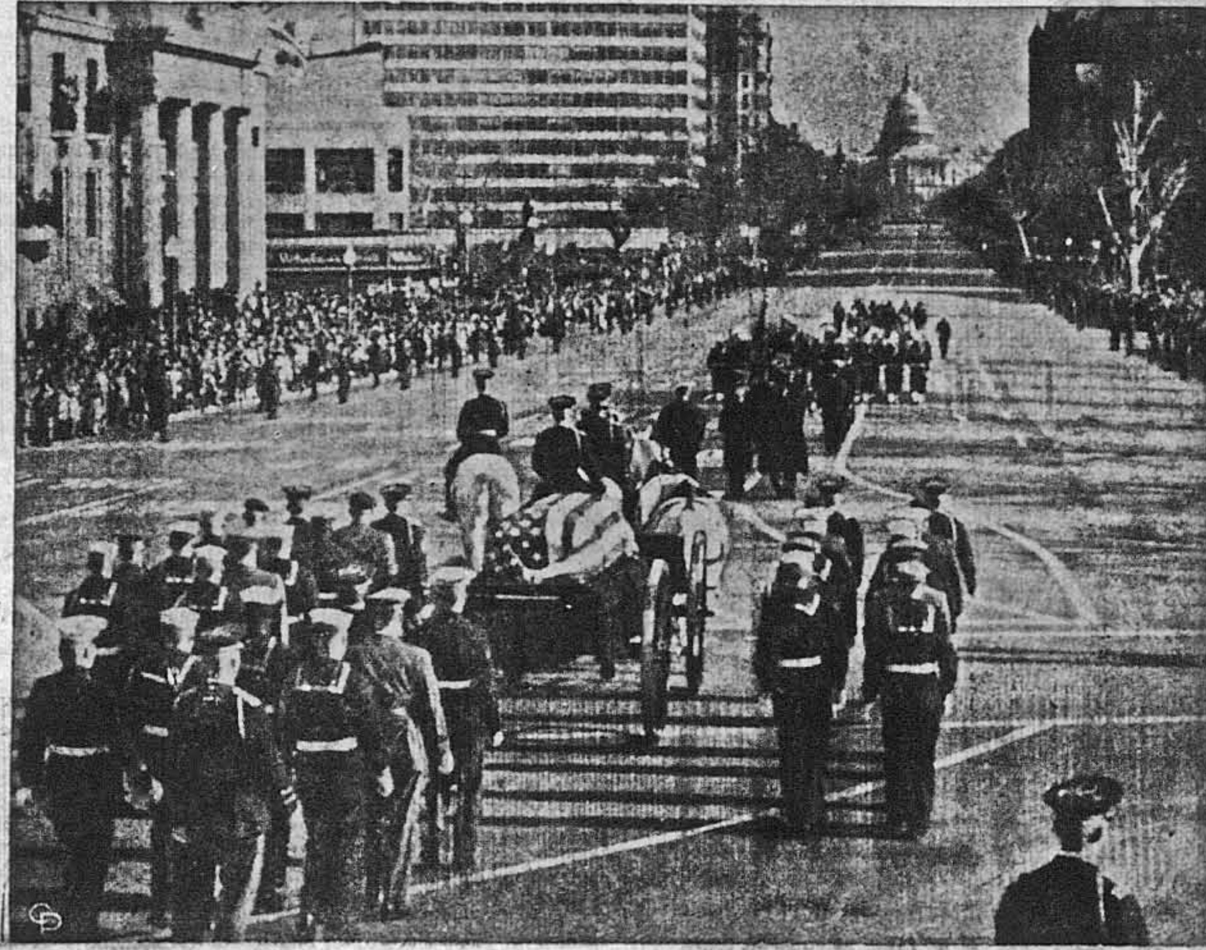
СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXX. Ч. 225. 15 ЦЕНТІВ — 15 CENTS ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СЕРЕДА, 27-го ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1963 TWO SECTIONS (SECTION I) No. 225. VOL. LXX.

ДЖАН Ф. КЕННЕДІ, 35-ИЙ ПРЕЗИДЕНТ ЗДА, ПОХОВАНИЙ З НАЙБІЛЬШИМИ ПОЧЕСТЯМИ ТА СЕРЕД ВСЕНАЦІОНАЛЬНОЇ ЖАЛОБИ НА АРЛІНҐТОНСЬКОМУ ЦВИНТАРІ. ЛИНДОН Б. ДЖАНСОН, 36-ИЙ ПРЕЗИДЕНТ ЗДА, ПОЧАВ УРЯДУВАННЯ, МАЮЧИ ВСЕНАЦІОНАЛЬНЕ ЗАПЕВНЕННЯ ПІДТРИМКИ. ПІСЛЯ ЧОТИРЬОХ НАЙБІЛЬШ ТРАГІЧНИХ ДНІВ, ЗВ'ЯЗАНИХ ЗІ СКРИТОВБИВСТВОМ ТА ПОХОРОНОМ ПРЕЗИДЕНТА ДЖАНА Ф. КЕННЕДІ, КРАЇНА ВЕРТАЄТЬСЯ ДО НОРМАЛЬНОГО ЖИТТЯ.

Похоронний похід із трупою Покійного президента Джана Ф. Кеннеді на возі, запряженому в шестеро коней проходить вулицями Вашинґтону

Дружина Покійного Президента Кеннеді Джекелін разом із донькою Керолін та сином Джаном мол. на сходах Капітолю під час виносу домовини з тлінними останками її чоловіка.

Новий Президент ЗДА Линдон Б. Джансон

Чотири трагічні дні

Чотири дні: від полудневих годин п'ятниці, 22-го листопада, коли скритовбивча куля марксиста-комуніста перервала нитку життя президента Джана Ф. Кеннеді під час того, як населення міста Даллесу в Тексасі його ентузіястично вітало під час паради на своїх вулицях, до післяполудневих годин понеділка, 25-го листопада, коли нація і більшість світу в жалобі та з найбільшими почестями відпровадили 35-го президента ЗДА Джана Ф. Кеннеді на вічний спочинок на військовому цвинтарі Арлінґтон у столиці країни, — ці чотири дні ввійдуть в історію, як найбільш трагічні. Події в тих днях розвивалися з неймовірною швидкістю та найбільш несподівано і їх в найбільших подробицях реєстрували й передавали світові телевізійні й радієві станції та звичайні і надзвичайні видання великих щоденників. Обмежена своїм об'ємом наша преса може тільки в загальних зарисах передати хронологію цих подій, реєструючи тільки найголовніші з них.

Остання дорога Президента Джана Ф. Кеннеді

Вашинґтон. — В понеділок 25-го листопада президент Кеннеді відбув останню подорож по цій землі з Капітолю до Білого Дому й до римо-католицької катедри св. Матвія, звідки тіло Покійного перевезли на Національний Цвинтар в Арлінґтоні, де 35-й Президент ЗДА Джан Фіцджералд Кеннеді спочив на віки між героями американського народу в тому місці, звідки видно Пам'ятник - Меморіял Лінкольнові. Мільйон осіб в столиці мовчки прощалися зі своїм Президентом, а в цілій країні десятки мільйонів сиділи при телевізійних апаратах та слідкували за цими сумними урочистостями в столиці. Тіло Президента перевезли з Капітолю до Катедри св. Матвія, де кардинал Ричард Кушінґ відправив Службу Божу в присутності родини Покійного, голов чужих держав, прем'єрів та представників 92-ох держав і найвищих достойників цієї країни. Єпископ Вашинґтону Філіп М. Геннен виголосив 11-мінутову проповідь, в якій наводив мудрі слова старозавітного Еклезіяста та уривки з промов Покійного Президента. Після Богослужби в Катедрі жалобна процесія рушила до Арлінґтонського Цвинтаря. Трумну з Покійним везли три пари білих коней, перед трумною несли хрест, а за нею їхала дружина Покійного та найближча родина: мати пані Джозеф П. Кеннеді, яку провадив до лімузини головний прокуратор Роберт Ф. Кеннеді та інші члени родини. За ними їхав президент Джансон із своєю родиною. Колишні президенти Айзенгавер і Труман щось по тихо сказали пані Кеннеді, коли вона всідала до лімузини. Вони обидва їхали в одній лімузині, хоч між ними не було великої приязни. Шеф дипломатичного протоколу Біддел Дюк відпроваджував до авт представників чужих держав. Секретна служба мала важке завдання охороняти президента Джансона та голов чужих держав, між ними президента де Ґоля. Жалобна процесія йшла вулицями столиці до Арлінґтонського Цвинтаря. Сотки тисяч людей мовчки стояли та востаннє прощалися зі своїм Президентом. За годину жалобний похід прибув на цвинтар. Тут була пані Кеннеді, брати Покійного Роберт і Едвард, три сестри зі своєю матір'ю, та всі чужі делеґати. Кардинал Кушінґ відправив похоронну Богослужбу англійською мовою, гармати віддали 21 постріл на прощання Покійному. Військові особи, в тому генерал де Ґоль, стали на позір. Три вояки віддали три сальви, а армійський сурмач відограв сумне Прощай. Знято прапор із трумни, звинули його дбайливо та передали пані Кеннеді. Вона разом із Президентовим братом Робертом засвітила над гробом вічне світло. Кардинал Кушінґ покропив свяченою водою трумну, яку спущено в могилу о год. 3.34 по полудні. Всі присутні відмовили коротеньку молитву, що була на фотографії президента, яку роздавано учасникам похорону: „О Боже, май в своїй ласкавій опіці свого слугу — Джана Фіцджералда Кеннеді".

Чужинецькі представники на похороні Дж. Ф. Кеннеді

Вашинґтон. — Від часу похорону британського короля Едварда VII не було на ніодній похоронній урочистості такого з'їзду голів держав чи їх найвищих представників, як у минулий понеділок на похороні президента Джана Ф. Кеннеді — стверджує американська преса. З коронованих осіб прибули етіопський монарх Гайле Селяссі, бельгійський король Бодуен I, грецька королева Фридерика, чоловік Єлизавети II Філіпп Единбурґський, кількох наступників престолу і 19 президентів та прем'єрів. Одним із перших, що заповіли свій приїзд, був французький президент Шарль де Ґоль. Президент Західньої Німеччини д-р Гайнріх Любке прилетів разом з канцлером Людвіґом Ергардом, міністрами закордонних справ Ґаргардом Шредером і військових справ Кай-Уве фон Гасселем та посадником Західнього Берліну Віллі Брантом. З Філіппом Единбурзьким прилетіли також британський прем'єр Алек Даґлас Гюм і голови обох опозиційних партій — Гаролд Вілсон від Партії Праці та Джо Ґріммонд від Ліберальної партії. Прилетіли японський прем'єр Гаято Ікеда і міністер закордонних справ Масайоші Оґіре, австрійський канцлер Альфонс Ґорбах, закордонний міністер Італії Аттільо Піччіоні на чолі чотиричленної делеґації, ірляндський президент Імон де Валера, чоловік голляндської королеви, князь Берґард з наступницею престолу княжною Беатричею і міністром закордонних справ Люнсом, президент Ізраїлю Зальман Шазар і міністер закордонних справ Ґольда Маєр, турецький прем'єр Ісмет Іноні і міністер закордонних справ Ферідун Семаль Еркін, юґославський міністер закордонних справ Коча Попович, індонезійський міністер військових справ генерал Абдул Гаріс Насучіон, і багато-багато інших достойників. Об'єднані Нації були репрезентовані ген. секретарем У Тантом. Совєти прислали Анастаса Мікояна. Американський уряд старався делікатно обмежити число чужинецьких делеґацій, проголосивши, що він не буде вважати для себе ніякою образою, якщо представниками чужих держав будуть тільки їхні амбасадори в ЗДА, але ця заява не змінила первісних плянів кругло сотні держав у світі — заманіфестувати своє відношення до цієї трагічної події спеціяльними делеґаціями. У зв'язку з цим американські власті мусіли застосувати надзвичайні заходи безпеки на різних летовищах в Ню Йорку і Вашинґтоні.

Папа перестерігає проти ненависти і зла, що загрожують суспільному ладові

Рим. — Папа Павло VI присвятив свою промову до багатьох тисяч осіб, що виповнили величезну площу святого Петра в минулу неділю вполудне, пам'яті вбитого президента Кеннеді, при чому він згадав про те вбивство, як про „злочин, що знайшов натаврування у цілому світі". Вбивство Президента — казав Папа — виявило, „скільки ще ненависти і зла існує у світі". Ці ненависть і зло „є великою загрозою для суспільного ладу і миру". Папа Павло відправив був попереднього дня, в минулу суботу, Богослужбу за спокій душі Джана Ф. Кеннеді у своїй приватній каплиці у Ватикані та вислав окремі депеші пані Кеннеді і президентові Джансонові. У депеші до презид. Джансона Папа висловив співчуття з приводу смерти президента Кеннеді „якого ми знали особисто та відважний характер і високі кваліфікації якого ми подивляли".

Прощання з Покійним Президентом

Тіло вбитого Президента перевезли літаком до столиці, де воно спочило в Східній кімнаті Білого Дому, і де прощалися з Покійним родина, члени уряду, колишні президенти та члени дипломатичного корпусу в суботу від 10-ої години перед пол. до 6-ої по полудні. Пані Кеннеді з заплаканими очима підійшла до трумни Президента з донечкою Керолайною, діткнулася рукою труни, приклякнула й поцілувала її та відійшла до дверей, де стояв трирічний син Джан молодший. Прощалися з Покійним Президентом колишні президенти Двайт Д. Айзенгавер та Гаррі С. Труман, члени уряду, високі військові достойники та закордонні дипломати. О год. 10:30 перед полуднем відправив жалобну Службу Божу колишній президент університету Нотр Дам о. Джан Дж. Кавано. При домовині стояла почесна варта з представників всіх чотирьох родів зброї. Ляйтенант фльоти в повній уніформі стояв на позір. Першим прийшов до трумни Президента спікер Палати Репрезентантів 71-річний Джан МекКормек, який є тепер першим наступником Президента, бо другим є державний секретар Дін Раск.

Проклямація през. Линдона Джансона

ДО НАРОДУ З'ЄДИНЕНИХ ДЕРЖАВ:

Джан Фіцджералд Кеннеді, 35-ий Президент З'єдинених Держав Америки, вирваний з-поміж нас внаслідок акту, який є великою обидою чесних людей в цілому світі.

Він підтримував віру наших Батьків в те, що воля є для всіх людей. Він поширював обрії тієї віри і підтримував її з енерґією та відвагою, прикметною для цієї країни, яку він очолював.

Він був людиною мудрости, сили і миру, він формував і керував силою нашої країни в службі світу, в якому мала збільшуватися воля й порядок. Всі, що люблять волю, оплакуватимуть його смерть.

Як він не відтягався від відповідальностей, а тільки щиро їх принимав, так і ми не повинні відтягатися від продовжування його праці в цій годині національної трагедії.

Це ж він сказав був сам собі: „Енерґія, віра та відданість, з якими виконуємо це змагання, присвічуватимуть нашій країні і всім тим, що їй служать, — а запал від того вогню направду зможе бути прикладом для світу".

Отже тепер я, Линдон Б. Джансон, Президент З'єдинених Держав Америки, визначую, щоб найближчий понеділок 25-го листопада, день похорону Президента Кеннеді, був днем національної жалоби в цілих З'єдинених Державах. Я щиро рекомендую народові зібратися того дня в своїх відповідних місцях Божого почитання, щоб там схилитися в покорі перед волею Всевишнього Бога, і щоб там скласти вислови любови і пошани до пам'яті цього великого й славного чоловіка. Я запрошую народи світу, які поділяють наш смуток, щоб приєдналися до нас в цьому дні жалоби і поновної присвяти.

На доказ цього я ось тут підписую і заряджую, щоб прибили печать З'єдинених Держав Америки.

Видано в місті Вашинґтоні двадцять третього дня листопада року Божого тисяча дев'ят сот шістдесятого третього, і сто вісімдесят восього року Незалежности З'єдинених Держав Америки.

ЛИНДОН Б. ДЖАНСОН

Линдон Б. Джансон склав присягу

Линдон Б. Джансон 99 минут після проголошення смерти президента Джана Ф. Кеннеді о год. 1-ій по полудні 22-го листопада, — склав присягу як 36-ий президент ЗДА о год. 2:39 за центральним стандартним часом на руки жінки судді Сари Т. Гюза на літаку на летовиці в Далласі в присутності пані Кеннеді та конґресмена Джека Брукса, пані Джансон і конґресмена Алберта Томаса. Після того літак відлетів до Вашинґтону, везучи і тлінні останки покійного президента Кеннеді. В столиці президент Джансон дістав підтримку від представників обидвох партій в Конґресі в „цій трагічній хвилині, яка стрінула цю країну". Носий Президент дістав інформації в справі безпеки ЗДА та закордонної політики і після того видав зарядження в справі похорону вбитого Президента. Ще під час лету до Вашинґтону новий Президент видав зарядження про засідання кабінету, на якому мав їх просити, щоб залишалися на своїх постах. Подібно діяв Президент і в справі штабу своїх співпрацівників в Білому Домі. Президент Джансон просив про зустріч із колишніми президентами Гаррі С. Труманом та Двайтом Д. Айзенгавером, які в суботу були в столиці, щоб віддати останню прислугу покійному президентові Кеннеді. В суботу президент Джансон видав Проклямацію до американського народу.

Перша зустріч президента Джансона з чужинецькими державними мужами

Вашинґтон. — У понеділок 25 ц. м., після урочистого похорону вбитого президента Дж. Ф. Кеннеді, новий президент Линдон Джансон приймав в Державному Департаменті чужинецьких гостей, що приїхали на похорон, перекускою з холодним буфетом та напитками. У бічній кімнаті президент Л. Джансон мав довші розмови — по 15 хвилин — тільки з трьома закордонними державними мужами: французьким президентом де Ґолем, японським прем'єром Гаято Ікедою і канадійським прем'єром Лестером Пірсоном. Згодом, у розмові з американськими губернаторами, Президент виявив, що де Ґоль підкреслив, що він проїхав не для ділових нарад, а для висловлення свого сантименту до Америки і покійного президента Кеннеді та що узгіднено, що де Ґоль приїде до Вашинґтону з початком наступного року. Президент Джансон вітався з усіма приявними чужинецькими державними мужами стиском руки та обмінюючись з кожним із них кількома словами. Біля президента Джансона стояв державний секретар Дін Раск, який представляв йому кожного чужинецького гостя і піддавав суґестії, що спеціяльно варта такому гостеві сказати. Газети звернули увагу, що навіть стиснути руку 220 особам, що репрезентували 92 країни, і з кожним заміняти кілька слів, це було чимале зусилля. Деякі закордонні державні мужі відлетіли негайно, ще того самого вечора, як ось де Ґоль і чоловік Єлисавети II, Філіп Единбурзький. Однак більшість ще залишились. На вівторок 26 листопада були передбачені розмови президента Джансона з британським прем'єром Алек-Даґласом Гюмом і західньо - німецьким канцлером Людвіґом Ергардом.

Президент Джансон заповідає губернаторам континуацію політики

Вашинґтон. — Після похорону і після прийняття для чужинецьких гостей в Державному Департаменті в минулий понеділок вечером відбулась ще нарада Президента з 30-ма губернаторами, демократами й республіканцями, що приїхали були на похорон. Цю нараду скликано цілком несподівано і в останній хвилині, так, що деяких губернаторів відкликано з летовища. Президент перепросив губернаторів, що він спізнився трохи внаслідку переведеного з чужинецькими гістьми довшого часу, аніж передбачувалось. Президент заповів, що вже в найближчу середу 27-го ц. м. він виголосить в Конґресі промову з накресленням своєї програми на найближчий час.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.5;0 three months $4.00. For UNA members monthly 65¢
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Неймовірне, жахливе, трагічне

Наче грім з ясного неба, що в соняшну, погідну днину вдарив у найвищу вежу і спричинив бурю та зливу, такою неймовірністю був цієї трагічної п'ятниці, 22-го листопада 1963-го року, постріл з рушниці і випущена злочинною рукою куля, що перервала життя наймолодшого в історії З'єдинених Держав Америки, повного енергії й динамізму президента, Джана Фіцджералда Кеннеді.

Мало було людей в Америці й у світі, що могли прийняти й повірити в цю жахливу, трагічну вістку, як її вперше почули. Коли ж вона, врешті, дійшла до свідомости, люди не могли знайти слів, щоб виявити свої почування. Єдиним, ще найбільш відповідним місцем, була церква або самота. У найбільш холоднокровних людей здригались душі, коли слухали вони невпинні повідомлення про цей однаково жахливий, як і безглуздий злочин вихованого в Москві комуністичного маньяка, чи приглядались як на сходах закритих ще церков або фігур Матері Божої клячали люди з мокрими від сліз обличчями.

Сім тисяч примірників „Свободи" було вже надруковано, коли у полудневих годинах тієї чорної п'ятниці прийшли перші повідомлення про неймовірний постріл. У тій самій хвилині припинено рух великої преси, і всі з тривогою очікували дальших повідомлень в надії, що той постріл не був смертельний. Слухаючи повідомлення в радіо, пригадалася інша, радісна п'ятниця 4-го червня 1954-го року, що була п'ятим днем нарад 23-ої Конвенції Українського Народного Союзу в Вашингтоні. Того ж дня на конвенцію загостив тоді ще дуже молодий сенатор з Массачуссетсу, Джан Ф. Кеннеді. Привітавши конвенцію та делегатів і склавши признання українцям за їх вклад у розвиток Америки і у визвольні змагання українського народу, тодішній сенатор Джан Ф. Кеннеді висловив надію, що вже „недалекий той час, коли Україна стане вільним і рівним партнером усіх вільних націй світу'. Виступ сенатора конвенція прийняла ентузіястичними оплесками.

Сенатор Джан Ф. Кеннеді, тоді вже демократичний кандидат на президента ЗДА, пригадав цей виступ в суботу, 6-го серпня 1960-го року, дружньо стискаючи руку тодішнього ще заступника, а тепер головного предсідника УНСоюзу Йосипа Лисогора, дружньо стискаючи йому руку на прийнятті в своєму домі в Гаяніс Порт у Массачусетсі та прохаючи переслати йому для власного архіву записану на стрічці його промову на конвенції УНСоюзу.

Пригадались ще й інші зустрічі, зокрема предсідника УНС і редактора ,Свободи" вже з президентом Джаном Ф. Кеннеді на чотирьох пресових конференціях у закордонних справах, що їх цього й минулого року влаштовував Державний Департамент у Вашингтоні. А останнім, безпосередньо зв'язаним з нашою установою актом президента Джана Ф. Кеннеді була його ґратуляційна телеграма 10-го вересня цього року з нагоди 70-річчя ,Свободи". На черзі була плянована зустріч, щоб вручити Президентові примірник першого тому Англомовної Енциклопедії Українознавства.

Неймовірний, жахливий постріл комуністичного маньяка перервав нитку молодого життя, убив батька, мужа й сина, президента великої країни, провідника вільного світу. Безмежна трагедія родини, велика втрата для країни і світу, тим більші й трагічніші, що несподівані. Ніщо і ніхто цієї втрати не заступить. Але жаден злочин, жадна куля не зітруть з історії великих діл, що їх довершив Джан Ф. Кеннеді. Велика трагедія і смерть не тільки не захитають; але ще більше скріплять велику ідею народоправства, волі й справедливости для всіх, яка просвічувала шлях президента Джана Ф. Кеннеді і для якої він жив, трудився і життя своє віддав. Президент Джан Ф. Кеннеді не живе, але його ідеї і його діла безсмертні, як вічною буде пам'ять про нього!

„невідомий спричинник", і безпосередньо після трагічної смерти Лева Ребета і Степана Бандери теж не було таких офіційних „познак", а вбивником таки був большевицький агент. І ніхто не знає ще, які контакти Лі Г. Освалд мав у Москві впродовж дворічного перебування в СССР, чи не перейшов він там відповідного вишколу і з якою місією вернувся до Америки. „Нема розумового пояснення цього безглуздого діла", — сказано в повідомленні слідчих властей з Далласу. Але скільки безглуздих злочинів, роблених комуністами в СССР і в широкому світі, не мали і, може, й по нинішній день не мають „розумового пояснення", як не має його, властиво, ціле комуністичне божевілля.

Але кожне бозглуздя розминається із ціллю. Якщо вбивство Джана Ф. Кеннеді мало на цілі внести хаос у державне життя Америки і бодай на короткий час спаралізувати його, то воно цілком з цією ціллю розминулось. Через півтори години після того, як 35-ий Президент З'єдинених Держав закінчив передчасно своє життя і свою блискучу кар'єру, був уже заприсяжений новий Президент, також досвідчений державний муж, який негайно приступив до виконування своїх найвідповідальніших обов'язків, свідомий, що не сміє бути найкоротшої перерви в тяглості державного проводу.

Про трагічно загинулого Джана Ф. Кеннеді появляться ще цілі твори. Але вже сьогодні всі — американці й чужинці — одностайно стверджують, що це була людина великого ума, надзвичайних здібностей, меткий; активний, знаменитий організатор, політик із щораз новими, далекосяжними ідеями, водночас батько родини. Він заслужився для нації, — сказав де Голь — як вояк, що впав на своїй стійці, як президент, що урядував всього лише три роки, але сформував за той час виразні концепції у внутрішній і закордонній політиці держави. Не всі з тими концепціями погоджувались, його критикували, його поборювали, але всі чесні політичні противники признавали йому незаперечні прикмети — глибокий ідеалістичний патріотизм, вдумливість інтелекта і молодечий ентузіязм. З цими прикметами він перейшов до історії.

Новий Президент

Линдон Бейнс Джансон, ставши 36-им з черги президентом З'єдинених Держав, є вже восьмим з черги віце - президентом, що осягнув це найвище в країні становище внаслідок убивства або природної смерти президента. Але загально вважається, що з усіх своїх попередників він найкраще на таку зміну приготований.

Линдон Б. Джансон не є невідомою картою в політиці. Бувши головою демократичної більшости Сенату за урядування Д. Д. Айзенгавера, він льояльно співпрацював з тим республіканським президентом і мав тоді, і потім, вже за урядування Джана Ф. Кеннеді, багато нагоди, щоб виразно з'ясувати своє становище до всіх великих актуальних справ внутрішньої і закордонної політики. В одному із перших своїх актів президент Джансон заповів тяглість політики Дж. Ф. Кеннеді і, щоб заманіфестувати це, просив всіх членів Уряду залишитись на своїх місцях.

Однак, Линдон Джансон і Джан Кеннеді, ще сидячи на сенатських лавках того самого 86-го Конґресу, як політичні індивідуальності були цілком іншими типами. Джан Ф. Кеннеді був інтелектуалом, який єднав романтизм з організаторським хистом. Мало прикладався до біжучих справ Сенату, зате тримав зв'язок з політичними теоретиками, головно серед професури Гарвардського університету, якого був вихованцем, і студіював відносини в окремих частинах країни, заздалегідь пляново приготовляючись до президентської виборчої кампанії. Але головним суперником Дж. Ф. Кеннеді на становище президента був Линдон Б. Джансон, який, як казали, „мешкав у Сенаті" і був типом практичного політика. І коли Кеннеді дістав був на конвенції Демократичної партії в липні 1960-го року у Лос Анджелесі в першому голосуванні 806 голосів, то Линдон Джансон зараз на другому місці після нього дістав 409 голосів. Кандидатуру на віце - президента Линдон Джансон погодився прийняти на пропозицію Джана Ф. Кеннеді. Очевидно, що, ставши президентом, Линдон Б. Джансон напевно покладе печатку власної індивідуальности на своїй політиці.

Коли у внутрішній політиці президент Джансон буде в загальному триматися законопроєктів, що стоять на денному порядку Конґресу, як спадщина після Дж. Ф. Кеннеді, то й у закордонній політиці не буде, мабуть, по суті поважних змін, хоч можуть бути зміни тактичні і щодо методики праці. Так, наприклад, президент Джансон заявив уже, що не буде зміни в підході до Південного В'єтнаму і тамошньої війни проти комуністів. Нема найменшого сумніву, що у відношенні до СССР і взагалі комунізму президент Джансон буде триматися основних двох принципів: оминати атомову війну і бути завжди на поготові в обличчі комуністичної загрози. Одно певне: новий Президент є державним мужем великого формату і — як це виявляється вже в перших днях його урядування — матиме у виконуванні дуже важких обов'язків і завдань повну підтримку свого народу, а в закордонних справах велику підтримку багатьох державних мужів вільного світу.

Убивство Президента

Убивство президента Джана Ф. Кеннеді можна розглядати з різних аспектів — правного, морального, політичного, міжнародного, психологічного, суто людяного і навіть клінічного, коли зважити, що при всьому холодному цинізмі у плянуванні й виконанні того злочинного діла є ь ньому виразний момент божевілля. Але всі американські громадяни відчули той акт передусім як удар і образу, завдану всім їм: бож не знищено тут тільки людину, а поцілено символ державного правопорядку, поцілено репрезентанта всієї нації, обраного її вільними голосами для керування її долею у мирі і війні.

Згинула людина, чоловік, батько. Але з першу чергу згинув Президент великодержави, державний муж і політик. І тому мимохіть в першу хвилину, маючи на увазі що те вбивство сталося в другому за величиною місті Тексасу, де не затихли ще расові пристрасті, здавалося, що якийсь расовий фанатик доконав того злочину. Однак, скоро виявилося, що джерелом того злочину було таки те пекельне зло, на ім'я якому комунізм. Американські власті офіційно заявили, що „нема познак", начеб це вбивство має зв'язок з будь-котрою іншою державою „включно з Совєтським Союзом і Кубою". Але ж і Симона Петлюру вбив ніби жидівський „месник", і Євгена Коновальця вбив

ПРЕЗИДЕНТ ЛИНДОН БЕЙНС ДЖАНСОН

22-го листопада 1963-го року, через півтори години після трагічної смерти Джана Ф. Кеннеді, віце-президент Линдон Бейнс Джансон склав присягу як 36-ий президент ЗДА. Він докладно ознайомлений з тими обов'язками, які стоять перед ним на новому становищі. У 1960-му році, після інавґурації, він заявив в інтерву з представниками преси:

„Президент несе тягар важчий, ніж я будь-коли уявляв. Думаючи про це, я відчуваю дріж поза плечима, бо це ж така страшна відповідальність..."

І тепер, після вбивства президента Джана Фіцджералда Кеннеді, цей тягар спав на Линдона Джансона.

Новий Президент був найближчим співробітником убитого Президента, знав його пляни, систематично брав участь в засіданнях Президентового Кабінету, в Крайовій Раді Безпеки, в Крайовій Аеронавтичній і Космічній Раді, в Дорадчій Комісії в справі Корпусу Миру та в Президентській Комісії для справедливого затруднення. Він є в щасливішому положенні, ніж був віце - президент Гаррі С. Труман, який аж після смерти Ф. Д. Рузвелта довідався, що ЗДА мали готову атомову бомбу .

Линдон Б. Джансон походить з родини політиків. Його дід і батько працювали в тексаській Леґіслятурі. Оповідають, що 27-го серпня 1908 року, коли народився Линдон Б. Джансон, його дідусь сказав: „Прийде час, коли буде він сенатором ЗДА".

Та шлях до сенаторського крісла не був легкий. Дев'ятилітній Линдон, заробляючи на прожиток, мусів чистити черевики в єдиній тоді в Джансон Сити фризієрні, 15-літнім юнаком працював на будові шляхів, був оператором елевейтора та чистієм авт у Каліфорнії і чорноробом у каварні.

Студіюючи у вчительському коледжі Джансон мусів фізично працювати, щоб заробити на життя. Закінчивши коледж, працював він учителем в гайскулі. Але вчителював він недовго, бо вже на 23-му році життя почав свою полічну кар'єру, ставши секретарем конґресмена Ричарда М. Клеберґа з Тексасу.

Тоді познайомився він з дочкою власника великої тваринної фарми Алтою Тейлор, з якою незабаром одружився. У Вашингтоні звернув на Джансона увагу президент Ф. Д. Рузвелт і призначив на адміністратора Крайового Уряду в справах молоді на стейт Тексас. На тому становиці Джансон працював два роки — 1935 - 1937 — а в 1938-му вже став конґресменом у Вашингтоні.

Під час світової війни Линдон Джансон служив у фльоті і був відзначений Срібною Зіркою за хоробрість. Впродовж однорічної служби він осягнув ранґу ляйтенанта, але дальшу військову кар'єру мусів припинити, бо президент Рузвелт відкликав із збройних сил усіх членів Конґресу.

Відбувши повних п'ять каденцій у Палаті Репрезентантів, Джансон у 1948-му році здобув сенатське становище, перемігши консервативного кандидата Кука Стівенсона більшістю 87-ох голосів. В 1954-му році він був перевибраний як сенатор великою більшістю.

У Сенаті Линдон Джансон з підтримкою впливового південного сенатора-демократа став демократичним віпом, тобто асистентом демократичного провідника, а в 1953 році — провідником демократів, мавши 44 роки і бувши наймолодшим провідником в історії Сенату ЗДА.

Прізвище Джансона виринуло 1960 на Демократичній Крайовій Номінаційній Конвенції з-поміж кандидатів на президента. Його кандидатуру ставив тоді стейт Тексас як свого улюбленця. В 1960-му році Джансон, найсильніший противник покійного можений більшістю 806 голосів, діставши їх — 400.

Президентові Кеннеді вдалося намовити Джансона, щоб він кандидував на пост віцепрезидента, і Джансон розпочав завзяту виборчу кампанію, допомігши Кеннеді перемогти Ніксона та Генрі Кебота Ладжа.

На останній пресовій конференції нині покійний Президент рішуче заперечував поголоски, що, мовляв, Джансон не фіґуруватиме на демократичному виборчому списку в 1964-му році. Куля злочинця вирішила інакше. Л. Б. Джансон зайняв найвище становище в Білому Долі, а перші два місця на демократичному списку кандидатів стали під знаком запиту.

Треба ще згадати про те, що фінансовими справами родини Линдона Б. Джансона завідує від часу одруження п-і Джансон, як адістала поважний спадок від своєї матері, що померла тоді, коли донці було 5 років. Цей родинний спадок $67 000 зуміла збільшити до мільйона долярів.

Линдон жансон має дві доньки, 19-річну Лінду Бирд, студентку Тексаського університету, і 16-річну Лусі Бейнс, яка вчиться в гайскулі у Вашингтоні. Недавно повідомлено про заручини Лінди з молодшим ляйтенантом Бернардом Розенбахом. Діти нового Президента нарікають, що вони рідко можуть бачити свого батька.

Линдон В. Джансон буде другим президентом ЗДА, що належить до релігійної організації — Християнська Церква (Христові Учні). Першим був президент Джеймс А. Гарфілд, який помер у 1881-му році. Пані Джансон разом із своїми доньками належить до — Єпископальної Церкви.

Линдон Б. Джансон встає о 7-ій годині ранку, голиться, снідає, переглядає конґресовий рекорд та кілька щоденників. О 9-ій год. він уже працює в своєму бюрі, де перебуває до 6:30 по полудні. Увечері продовжує працю, іноді до пізньої ночі. Нові обов'язки вимагатимуть від нього кардинальної зміни розпорядку щоденної праці у Білому Домі.

О. Жданович

ДИВНА АТМОСФЕРА У ФРАНЦІЇ

Париж. — У Франції панує якась дивна атмосфера. Ніби нічого особливого не діється, ніби все спокійно, але відчувається напруження, чути гомін підземної боротьби, яку сприймаєте скорше підсвідомістю. Бо виразного нічого не видно.

Коли стало відомо, що ген. де Голь буде сам собі наступником на відповідальному становищі голови держави, про це поговорили кілька днів і перестали. Бо з одного боку люди задоволені, що зникла перспектива кризи, яка неминуче прийшла б після його уступлення, а з другого — всі себе питають: що ж зробить опозиція, кого вона виставить кандидатом? На це питання нема відповіді. І хоч це питання таки цікавить загал, воно покищо неактуальне, бо опозиція не знає, на яку стати, на кого поставити. Говорилося про кандидатуру на президента держави соціялістичного мера Марселю. Але поговорили й перестали, бо він сам нічого в цій справі не сказав.

Платні зростають, намагаючись здоганяти ціни. На ріст цін усі нарікають. За останні два роки ціни у Франції зросли на 13%, тоді як у Німеччині й Англії за цей час лише на 7%, у Бельгії — на 3%, а в ЗДА, на думку французьких економістів, — лише на 2%. Рівночасно йдуть вгору платні, і основною журбою французького господарства є не безробіття, а брак робітньої сили, не зважаючи на зменшення часу військової служби, не зважаючи на переїзд репатріянтів з Альжиру, на спровадження вже в цьому році 100 тисяч чужинецьких робітників.

Отже, господарська коньюнктура настільки добра, що ріст цін не може викликати глибокого невдоволення. І страйки, що відбулися недавно в удержавленому секторі, пройшли непомітно. А проте, атмосфера нездорова, пересічний француз невдоволений. Недавно проведене одною поважною установою опитування показало, що найбільше вдоволені робітники в Швайцарії і Німеччині, а найменше — у Франції. Франція переживає тепер те саме господарське „чудо", що його пережила Німеччина по війні.

За останніх десять років Франція стала великою індустріяльною країною. Розвиток її промисловости набрав такого розгону, що його ніхто собі не уявив би у 1948 році. В рамах Европейської Господарської Спільноти Франція все ще зберігає додатній торговельний балянс. Отже і має що експортувати, і ціни її виробів компетитивні. В чому ж справа?

Не маємо наміру писати статті на господарські теми, бо це не наша професія. Але господарська проблема у Франції така актуальна, що всі часописи присвячують їй багато уваги, і тому легко на підставі голосів господарників, додавши до того власні довголітні спостереження, висловити свою думку.

Біда Франції у тому, що клясично виявилося в Еспанії, яка проспала добу індустріялізації. Еспанська імперія 120 років тому розвалювалась, але її провідна верства мало тим журилась і, мавши доволі накопичених багатств, не вкладала їх у промисловість. Франція не проспала доби, в якій на перше місце вийшла Англія, за нею Німеччина, а потім обох їх випередили ЗДА. Але Франція запізнилась. Найбагатша під оглядом сільського господарства в Західній Европі, вона поставила спротив індустріялізації, як всяка країна селян і ремісників, що фабрик не потребує або бачить у них небезпечного конкурента.

Щойно Наполеон III вирішив розбудувати промисловість. Але її розбудовано без наміру конкурувати з іншими країнами. А щоб чужа конкуренція не шкодила, Франція запровадила охоронні мита. Де у світі перед війною купували французькі вироби? Хіба ліонський шовк чи паризькі парфуми, продуковані напівкустарним способом. Таким чином французька промисловість не пристосувалась ні до закордонної конкуренції, ні до внутрішнього ринку праці.

Ще й сьогодні великі фабрики у Франції оточені бараками, в яких живуть чужинецькі робітники, в більшості без родин. Коли ж в останніх десятьох роках, зокрема після деколонізації, французька промисловість почала рости незвичними для неї темпами, постало „перегрівання", яке й викликає нездорову атмосферу.

Французький капітал не наставлений на тривке зусилля в ділянці інвестицій. Інвеститори вимагають спекулятивних зисків, що є одною з причин дорожнечі. З чужини сьогодні тяжко дістати кваліфікованих робітників, а шкільництво, як і промисловість, не приготоване на прискорений вишкіл їх. Це дає право робітникам вимагати щораз вищих платень, які в свою чергу збільшують попит на досі вживані вироби. Наприклад, холодильники донедавна були люксусом у Франції, а тепер їх кожен потребує. І коли продукція холодильників у Франції вдвоє менша, як у Німеччині, кількість фірм, які їх продукують, більша в п'ять або й шість разів. Тому ціни на них — не нормальні.

А взагалі відомо, що речі змінюються далеко скоріше, як людські звички. Це стосується до держави й окремих громадян. Держава не взяла до уваги темпу росту населення, і цього року в школах справжня катастрофа: бракує кляс і вчителів. Держава не може зреформувати апарату постачання, а економісти доводять, що ця реформа могла б обнизити аж на 20 відс. ціни на харчі в містах. Держава не може здобутися на реформу в сільському господарстві, і Франція продукує забагато збіжжя та буряків, а замало овочів. Промисловість не може здобутися на спеціялізацію, що стає необхідною в зв'язку з европейським ринком, і, наприклад, у ділянці виробництва меблів Франція не може конкурувати з Данією, Бельгією і Німеччиною. Держава не може пристосуватися до зросту кількости автомашин, і автомашини захаращують не тільки паризькі вулиці, але й дороги, бо розлога країна має лише не повних 1500 клм автострад. Держава не може дати ради з будовою помешкань, і робітник витрачає забагато часу на доїзд до праці, що його страшенно нервує.

Француз — індивідуаліст і тримається звичок цупкіше, як англієць, якого всі звуть консерватистом. Змінити години праці, щоб розкласти доїзд робітників на засоби транспорту — майже неможливо. Кожен нарікає в переповненому поїзді, але погодитися починати працю на пів години раніше або зменшити обідню перерву — ніхто не хоче.

Француз наставлений на стабільність. Для нього міняти професію чи місце поселення — чиста трагедія. А тим часом промисловість розвивається з такою швидкістю, що робітник мусить до неї пристосуватись. З усіх цих причин, а є їх багато більше, француз невдоволений. Але він живе не зле, і тому революція не загрожує, хоч при певному збігу обставин може дійти до важких ускладнень. І треба виразно сказати, що буде це криза росту. Бо Франція з запізненням, але стає першорядною промисловою потугою. Не лише завдяки своїм природним багатствам, але й завдяки працьовитості та винахідливості своїх синів.

Зокрема чудово вив'язується з ситуації молоде покоління — промисловців, науковців, інженерів, робітників, купців. Не всі бо молоді марнують час по нічних льокалях, як це собі уявляють за кордоном. Ті, що танцюють „твіста" — в абсолютній меншості. А це дуже важливе.

ЗДА припинили доставу зброї Індонезії

Якарта. — З'єдинені Держави припинили доставу зброї, літаків і частин до літаків для Індонезії з уваги на ворожість, що її вона виявила у відношенні до новопосталої прозахідньої країни Маляйзії. ЗДА виступили теж з міжнародного бльоку, що зобов'язався був уділити Індонезії довготерміновий кредит на 500 мільйонів дол. на цілі господарської розбудови в Індонезії. Міністер оборони Маляйзії закинув З'єдиненим Державам „дволичність', а саме — деклярування приязни Маляйзії та водночас доставлювання Індонезії військових транспортних літаків С-130, якими Індонезія пересилає своїх вояків для ведення партизанської війни в Північному Борнео, що належить тепер до Маляйзії. Маляйзія стала сильним бар'єром проти комунізму в південно - азійському обширі і знаходиться під військовим протекторатом Британії, бо сама Маляйзія має ще дуже кволі власні збройні сили. Індонезійський президент Сукарно всупереч попередній згоді на сформування Маляйзії відмовився визнати її, зірвав із Маляйською Федерацією.

ГОЛОС ЧИТАЧА

ЛАЄ РЕДАКТОРА...

Продовжую лаяти Вашу й нашу „Свободу", властиве її нікчемного редактора. Звертаю Вашу увагу на замітку про одруження двох совєтських астронавтів.

Поперше — на якого біса у нашому часописі потрібна ця вістка? Думаю, що досить того, що вся сенсаційна американська преса, а до того ще й телевізія та радіо подали її. Яке то має до нас відношення, нащо воно нам?

Подруге — в українській мові є два слова на означення процесу одруження: весілля й вінчання. Перше — це громадський, цивільний процес, друге — релігійний, церковний.

Невже ж редактор не знає, що совєтські астронавти не могли вінчатися?

Ю. Міщенко

● **Сенат ухвалив** законопроєкт про збільшення заборгованости до $ 315 більйонів більшістю 50 до 26-ох голосів, і той законопроєкт переслано до підпису Президента. Між тими, що голосували проти збільшення, був голова Сенатської Фінансової Комісії сенатор Гаррі Ф. Бирд, який сказав, що не можна збільшувати дефіциту тоді, коли уряд хоче зменшувати податки.

Ю. Каменецький

Перший український політичний еміґрант в Америці

(1.)

У 1963-ому році вийшла в світ з друкарні „Слов'янська Бібліотека" в Торонті, Канада, книжка англійською мовою д-ра Василя і проф. Теодора Луцевих під заголовком „Агапій Гончаренко і ,Аляска Геральд'. Життєпис видавця і аналіза його газети".

Агапія Гончаренка вважається першим українським політичним еміґрантом. Прибув він до Америки в 1865 році. Правда, перед ним були еміґранти-українці, що прибули скорше. Одні вже з першими англійськими еміґрантами в 1619 р. на кораблі „Мейфлавер", другі наприкінці 18 ст., які брали участь у визвольній боротьбі колоністів проти Англії. Але з них тільки Агапій Гончаренко явно і одверто, де було треба, виявляв своє українське походження.

Книжка складається із трьох частин. Дві перші написав д-р В. Луців. У них подає він життєпис А. Гончаренка і докладно займається розглядом виданої ним першої газети для Аляски п. з. „Аляска Геральд" і „Свобода". Третя частина, підготовлена проф. Т. Луцевим, це збірка статтей каліфорнійської преси з рр. 1905-1962 та короткий біографічний нарис про А. Гончаренка. Книжка видана на доброму папері, гарно оформлена та прикрашена численними ілюстраціями.

Життьовий шлях А. Гончаренка поданий цікаво на тлі царського деспотизму, тодішнього кріпацтва та занепаду моралі монашого життя. Автор часто робить дегресії, вплітаючи в оповідання історичні дані про походження Руси-України та постання Росії з Московії в 18 ст., про союз гетьмана Мазепи з шведами проти Московщини, про український культурний рух у 19 ст. та безпощадну русифікацію. Увесь цей історичний і біографічний матеріял документується багатим джерельним матеріялом.

I

Агапій Гончаренко народився 1832 р. в селі Кривані на Київщині, в священичій родині. По батькові і матері з родини Богунів, походив з козацького визначного роду. Початкову освіту набув дома, тут на селі вже малим хлопцем пізнав тяжке кріпацьке життя, бачив знущання над селянами економів польських дідичів і вже тоді зродилась у нього ненависть до кріпацтва. На 8-му році життя віддають його батьки до духовної семінарії в Києві. Кінчить її з успіхом з титулом богослова і вступає до монастиря Печерської Лаври. Приймає як монах ім'я Агапія і не розлучається з ним до смерти.

Тодішній київський митрополит Філарет, оцінюючи надзвичайні здібності А. Гончаренка, призначає його своїм книговодом, висилає до численних монастирів і маєтків Печерської Лаври, де він має можливість ближче пізнати кріпацькі відносини та упадок моралі монахів. Це й не диво. Між монахами було в той час 80 відсотків москалів, а тільки 20 відсотків українців. А. Гончаренко наводить випадок, коли монах Ерінарх, москаль, нажив на кріпаках 30 тисяч рублів, і за це його тільки звільнили з обов'язків адміністратора. А коли 60-літній монах Єремія — українець висунув домагання, щоб монахи самі працювали, то архімандрит покарав його досмертною тюрмою в підземеллях Печерської Лаври, де він кінчив самогубством.

В ті часи А. Гочаренко був під сильним впливом Кирило-Методіївського братства і творчости Т. Шевченка.

* * *

У 1857 р., на доручення московського Синоду, митрополит Філарет висилає Гончаренка, як найбільш освіченого монаха і як знавця східних мов, до Атен, де він мав відправляти богослуження для персоналу російського консуляту. Восени того року виїжджає А. Гончаренко з України, щоб уже ніколи до неї не повернутись.

Американські українці в жалобі після смерти Президента

Ненадійна, трагічна смерть президента Джана Ф. Кеннеді до глибини душі потрясла цілим світом, зокрема американським народом, а з ним і американськими українцями. На першу вістку про трагічну смерть Президента, більшість українських парафіяльних шкіл перервали науку, закінчивши її того дня молитвою за спокій душі Президента. Чергового дня, в суботу 23-го листопада і зокрема в неділю, 24-го листопада в українських католицьких і православних церквах були відправлені жалобні Богослуження з Панахидами, а з церковних веж та дзвінниць жалобно дзвонили дзвони. В багатьох парафіях, католицьких і православних, в Богослуженнях взяли участь громадські організації, зокрема організації молоді в своїх одностроях та зі своїми прапорами, а душпастирі виголосили відповідні проповіді. В понеділок, 25-го листопада, в день похоронів Президента, українські установими, між ними Головна Канцелярія Українського Народного Союзу були закриті, а на їх будинках повівали спущені до половини щогли американські й українські прапори. В українських парафіяльних школах того дня не було науки, а заповіджені на суботу й неділю різні українські імпрези були відкликані та не відбулися.

Українські установи висилають вислови співчуття

Навряд чи була в Америці людина, душу якої до глибини не потрясла б страшна вістка про трагічну смерть президента Джана Ф. Кеннеді. Це виявилося в масових публічних жалобах, як і в безлічі телеграм і листів, що їх установи й приватні особи переслали на адресу Родини й Уряду. Одним з перших, що переслали такі вислови співчуття дружині й родині Покійного, був Український Народний Союз. Його гол. предсідник п. Йосип Лисогір в телеграмі до пані Кеннеді запевняє її найбільше співчуття та молитви всіх 82,000 членів УНСоюзу. Рівночасно інформують, що вислови співчуття урядові країни, на руки нового президента Джансона, переслали президент УНР в екзилі д-р Степан Витвицький та голова УККомітету проф. Лев Добрянський. Співчуття вислали Наукове Т-во ім. Шевченка, Комітет Пам'ятника Шевченкові як і мабуть усі інші наші центральні та місцеві установи, крім тисяч наших громадян.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Президент Дж. Ф. Кеннеді не живе!

УПАВ ЖЕРТВОЮ АТЕНТАТУ В ТЕКСАСІ

Перше і друге видання „Свободи" в день трагічної смерти Президента Джана Фіцджералда Кеннеді

Два видання „Свободи" в день трагічної смерти президента Кеннеді

У п'ятницю, 22-го листопада 1963, в день трагічної смерти президента Джана Ф. Кеннеді, „Свобода", як і кожного дня, вже о 9-ій годині рано була на пресі, друкуючи спеціяльне видання, присвячене появі Англомовної Енциклопедії Українознавства. Сім тисяч примірників газети вже було надрукованих, як прийшли перші повідомлення про замах на життя Президента під час його тріюмфального прийняття в Даллесі, в Тексасі. Вже на цю першу вістку припинено пресу і друк „Свободи", очікуючи з тривогою дальших повідомлень та в надії, що Бог допоможе лікарям врятувати життя Президента. Рівночасно приготовано основне повідомлення про страшну подію, зредагувавши його так, щоб в останній хвилині можна було додати вислід лікарських заходів. Коли ж о год. 2:45 по полудні подано офіціяльне повідомлення, що Президент не живе, тоді до приготованої вміжчасі вістки додано останнє речення та подано великий заголовок і за кілька хвилин преса вже друкувала друге видання „Свободи" з повідомленням, що президент Джан Ф. Кеннеді не живе. Тільки деяка частина читачів, головно зі стейтів Ню Йорк, Ню Джерзі, Конектикат і Пенсилвенії, одержали перше видання „Свободи" ще без згадки про трагедію в Тексасі, але більшість читачів одержали газету вже з повідомленням про смерть Президента.

● **Студентський Комітет** в справі подорожі до Куби заявив, що він і цього року зорганізує поїздку до Куби, і що вже 200 осіб зголосили охоту туди виїхати, бо Кастро запрошує 500 студентів, робітників та безробітних. Цього року до Куби їздили 59 студентів, хоч Державний Департамент заборонив був туди їздити.

● **У Парижі** засуджено мадярського 32-річного втікача Лайоша Мартіна на 20 років в'язниці за участь в атентаті на президента де Голя в серпні минулого року.

● **В Японії** число жертв недавньої катастрофи в копальні вугілля дійшло до 453. Багато робітників, що їх ніби врятовано з копальні, опісля померли в шпиталі, затруєні газом.

● **Державний Департамент** не буде публікувати зізнань професора Фредеріка Барґгорна, якого було заарештували в ССР на 16 днів, бо не хоче, щоб ця публікація пошкодила тим переговорам, що мають вестися з представниками Москви в справі договору про культурну виміну.

Президент Джансон продовжуватиме політику ЗДА у Південному В'єтнамі

Вашингтон. — През. Джансон перевів в минулу суботу 23 листопада ц. р. нараду в справі Південного В'єтнаму, в якій взяли участь державний секретар Дін Раск, секретар оборони Роберт МекНамара, заступник державного секретаря Джордж Болл, директор Центральної Розвідчої Агенції Джон А. МекКон, спеціяльний асистент Президента Мек Джордж Банді, голова шефів об'днаних штабів ген. Максвелл Тейлор і амбасадор ЗДА у Південному В'єтнамі Генрі Кебот Ладж. Більшість приявних на тій нараді були в минулу середу на великій конференції в справі Південного В'єтнаму, що відбулась в Гонолюлю на Гаваях. Після тієї конференції проголошено короткий комунікат, що през. Джансон вирішив продовжувати попередню політику у відношенні до Південного В'єтнаму і видав усім державним агенціям, пов'язаним із цією політикою, підтримувати дальші зусилля, щоб перемогти комуністичну загрозу у тій країні.

● Голова Крайової Ради Американсько-Совєтської Приязни д-р Корлісс Лемонт, промовляючи в 30-річчя визнання СССР американським урядом до 1,900 осіб, оскаржував Центральну Розвідчу Агенцію в тому, що вона „старається намовити американських туристів до того, щоб вели розвідчу працю для ЗДА".

● Уряд плянує викарбувати 50 мільйонів срібних однодолярових монет, яких не карбували від 28-ох років. Кошти викарбування $ 50,000,000 однодолярівок винесуть коло $ 675,000. Перші срібні доляри викарбували в 1794-му році, а останні в 1935 році. Ще не знати, чи нові срібні однодолярівки будуть такі самі, як давні, чи вони виглядатимуть інакше.

ЗАКЛИК ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА в ЗДА

22 ЛЮТОГО 1964 РОКУ ЗАВЕРШУЄТЬСЯ СІМДЕСЯТ РОКІВ ІСНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ. В ЦЕЙ ДЕНЬ І В НЕДІЛЮ 23 ЛЮТОГО 1964 РОКУ ВІДДІЛИ ТА ОКРУГИ УНСОЮЗУ ВІДМІЧУВАТИМУТЬ ЦЕЙ ЮВІЛЕЙ СВЯТОЧНИМИ ЗБОРАМИ, АКАДЕМІЯМИ Й БЕНКЕТАМИ, НА ЯКІ ПРОСИТИМУТЬ УСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО. З УВАГИ НА ЦЕ, ПРОХАЄМО ВСІ УКРАЇНСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ГРОМАДЯН ЗДЕРЖАТИСЬ У ЦІ ДНІ ВІД ВЛАШТОВУВАННЯ ІНШИХ ГРОМАДСЬКИХ ІМПРЕЗ, АЛЕ ГРОМАДНО ВЗЯТИ УЧАСТЬ У ЮВІЛЕЙНИХ СВЯТКУВАННЯХ УНСОЮЗУ.

Екзекутива Українського Народного Союзу

УБИТИЙ УБИВНИК ПРЕЗИДЕНТА КЕННЕДІ

(В. С.) Слідство в справі скритовбивства президента Джана Ф. Кеннеді вже в перших годинах виявило, що того страшного злочину допустився 24-літній Лі Гарві Освалд, переконаний марксист і вихованець Москви. Хто такий убивник президента Кеннеді?

Лі Гарві Освалд, народився 18 жовтня 1939 року в Ню Орлінсі вже по смерті свого батька. Ще малою дитиною переїхав він з матір'ю до Форт Ворту в Тексасі і там ходив до школи. Вчився дуже слабо, був непослушний, до всього критичний і вів себе інакше, як його однолітки. Мавши 15 років, все ще як учень народної школи, дістав з рук якоїсь старшої жінки брошурку проти покарання атомових шпигунів Юліюса та Етель Розенберґів, і тоді вперше захопився комунізмом. За цісю комуністичною брошуркою дістав він „Капітал" Маркса, і вже тоді заявляв, що ця книжка — це „його біблія". Через погані успіхи в науці він дійшов до середньої школи (гайскулу) щойно на 17-му році життя. Але побув у тій школі лише 23 дні і, не видержавши довше, зголосився до військової служби в „Марінс". За час військової служби (1957-1959) був двічі під польовим військовим судом і ніколи не добився вищого ступня, як ПФК („прайвет ферст клес"). Служив у Японії при електронічних апаратах, навчився цільно стріляти і в цьому ділі вважали його за експерта.

З війська звільнено його 11 вересня 1959 року під претекстом, що мусить дбати про утримання матері, і вже 13-го жовтня того ж року він виїхав до Москви. 30-го жовтня з'явився в американській амбасаді в Москві і, кинувши свій пашпорт на стіл, заявив, що зрікається американського громадянства. Амбасадор, однак, порадив йому зачекати з цим до часу, коли матиме запевнення, що одержить совєтське громадянство, і так фактично Освалд не перестав бути американським громадянином, що опісля й пригодилося його „працедавцям". Звільнений з війська, Освалд був переведений до резерви, але в 1960 році його повідомили про остаточне звільнення з війська через „дісоноребел дісчардж".

В січні 1961 року Освалд написав листа до тодішнього секретаря морської фльоти Джана Конноллі, який незабаром став губернатором Тексасу, з вимогою змінити рішення про його „непочесне" звільнення з війська і з погрозою, що він вживе для полагодження цієї справи всіх можливих способів. Цей лист Освалда, висланий з Менську, передав Конноллі своєму наступникові, але рішення в цій справі не змінено. В Совєтському Союзі Освалд одружився, але нічого певного про його життя там невідомо, чи перейшов він вишкіл аґента-підпільника, можна лише припускати із змін у поведінці Освалда, коли він вернувся до ЗДА.

В лютому 1962 року на прохання Освалда інтервеніювати в його справі, бо, мовляв, його, американського громадянина, не хочуть випустити із Совєтського Союзу, Державний Департамент полагодив справу і заплатив навіть за його поворотну подорож до ЗДА позичкою, практикованою в таких випадках. На диво, большевики, які „не хотіли його випустити", дозволили виїхати не тільки йому, але й його дружині, громадянці СССР, і там народженій їхній дитині.

Оселився Освалд у Форті Ворт, і незабаром виявилось, що він далі працює для комунізму. В поліційних архівах є інформації, що він активно працював в комуністичних організаціях, хоч постійно підкреслював, що він не комуніст, а — марксист. Був він теж якийсь час секретарем клітини прокастрівської організації в ЗДА, Товариства Справедливого Трактування Куби" ("Fair Play for Cuba").

У червні 1963 року Освалд вніс прохання про видачу йому пашпорту на поїздку до Европи і Совєтського Союзу. В липні пробував він дістатися в ряди кубинських націоналістів, пропонуючи їм поміч у вишколі повстанців для інвазії Куби. Кубинці не довіряли йому, і скоро їх сумніви оправдались, коли вони зустріли одного разу Освалда на вулиці з летючками „Віва Кастро", які він роздавав прохожим. Тут дійшло до сутички між ним та кубинцями.

Вкінці вересня були подані до відома пляни поїздки президента Кеннеді до Далласу. З цим синхронізується поїздка Освалда до Мехіко, де він перебув тиждень від 26 вересня і відвідував кубинську та совєтську амбасади в Мехіко Ситі. Кажуть, що він старався про в'їздову візу до СССР, спочатку безпосередньо, а потім посередньо, думаючи їхати туди через Кубу, але йому запропонували зачекати декілька тижнів.

У Далласі з'явився Освалд 14 жовтня вже з точним пляном, що йому робити. Він став на працю в складі шкільних підручників і винайняв собі кімнату в домі господині, яка мала біля 20 таких мешканців у поодиноких умебльованих кімнатах. І на праці і на новому мешканні подав він, як своє прізвище, Лі, вживаючи Освалд і Гарві, як імен. Дружину та двох дітей залишив на старому помешканні. Кожного дня вставав він о год 7.00 і пів години пізніше йшов до праці. Вечорами був завжди дома перед 10-ою і майже щоденно телефонував до когось в чужій мові. Господиня, яка не розуміє тієї мови, припускала, що це могла бути німецька аба російська мови. Від п'ятниці по праці до понеділка — вечора по праці він кудись їздив. В кімнаті мав він мало одягу, все держав у порядку, чисто та акуратно, але господиня запримітила в нього комуністичну літературу. Він був маломовний, замкнений в собі.

У четвер, за день перед убивством президента, Освалд їздив до жінки і привіз із собою кріс, яким був вбитий президент. Дружина його зізнала, що цей кріс до четверга був у неї в хаті. Крім цього в неї знайдено знимки Освалда з цим крісом в руках. Пам'ятної п'ятниці 22 листопада ранком з'явився Освалд перед будинком складу книжок з довгим пакунком. Коли зустрічний поліцист хотів був його задержати, робітник складу потвердив, що Освалд там працює, і його пустили до будинку з цим пакунком, в якому, за його словами, були віконні заслони („шейдс"). Замість до своєї праці, Освалд пішов на опустілий шостий поверх і там примістився між вікном і скринями. Вичікуючи в сховку, він з'їв печену курку, кості з якої знайшла опісля поліція. Коли валка авт з президентським попереду минула будинок складу і сповільнила скорість на близькому закруті, Освалд віддав через наріжне вікно три стріли. Два з них поцілили президента: перший в шию, третій в голову, коли поцілений президент похилився вперед. Другий стріл поцілив губернатора Конноллі.

Після цього Освалд кинув кріс за скрині з книжками і зійшов вниз будинку, який вже обступила поліція. Його, однак, випущено з будинку разом з іншими працівниками, ідентичність яких потвердив „формен". Тоді Освалд поспішив до автобуса і поїхав ним до свого помешкання, щоб там одягнути куртку і взяти пістолю. Вдоволений виконаною місією, він усміхався, мабуть, думаючи про виїзд за кордон. На вулиці поспіх та усміх Освалда викликали подозріння поліциста, який над'їхав у авті. Він покликав до себе Освалда. Підійшовши до поліциста, Освалд вбив його з пістолі.

З місця другого злочину, вже поденервований, поспішив Освалд до недалекого кінотеатру „Тексас", де сів в одному з кінцевих рядів. Незабаром після того з кінотеатру повідомлено поліцію, що до залі ввійшла підозріла особа, і група поліцістів заскочила за декілька хвилин Освалда в залі і по короткій бійці арештувала.

На слідстві Освалд не признався в убивстві президента, але нагромаджувалися численні докази його злочину: знайшлися свідки, які бачили його у вікні будинку з крісом; ствердженo на підставі документів продажу, що кріс був проданий Освалдові на прибране прізвище, на яке знайдено при ньому документи; на одній із скринь біля вікна і на віконній рамі знайдено відтиск цілої долоні Лі Г. Освальда; парафінова проба рук і обличчя Освалда потвердила, що він недавно стріляв з пальної зброї; під вікном знайдено 3 патрони з вистріляних куль; в мешканні Освалда навіть знайдено мапу Далласу із зазначеним олівцем будинком складу книжок і протягненою на ній лінією від будинку до рогу вулиці, де поцілено президента. Були теж свідки, які пізнали Освалда, як убивника поліциста. Освалд уперто твердив, що він нічого не знає і що він не має нічого спільного в убивством президента.

Знаменним є, що Освалд в другому дні допитів почав домагатися оборонця — адвоката Джана Абта, який тісно зв'язаний з комуністичним рухом в ЗДА, був від 1930-их років правним дорадником Комуністичної Партії ЗДА і частим судовим оборонцем комуністів, та навіть був названий членом партії і просвідником одної її клітини у Вашинґтоні. Дружина Джана Абта ще досі є редактором крайньо лівих журналів. Сам Освалд одверто признався під час поліційних переслухань, що він комуніст і що він гордий з цього. В обличчі нагромаджених доказів сподівалися кожної хвилини, що Освалд почне „співати" всю правду, і саме тоді його вбивство з рук колишнього шикаґівського „рекетира", а останньо власника нічного клюбу в Даллас, перечеркнуло всі надії довідатися правду про причини та змовників на життя президента. Здеклярований марксист — комуніст Освалд згинув з рук Джека Леона Рубінштайна в пивниці поліційної кватири, коли його переводили до панцерного авта, яке мало перевезти його до іншого будинку. Вчинок і життьова історії Освалда, вихованця комуністів, у дечому нагадує нам вишколеного вбивника Сташинського. Чи вбивник Освалда, Джек Л. Рубінштайн, який через приязнь з місцевими поліцистами дістався до пивниці кватири в часі перевозу Освалда, мав якісь інші цілі в цьому самосуді, крім помсти за президента, залишається дуже важливим питанням, над яким будуть напевно працювати федеральні поліційні власті після такого промаху поліції в Далласі.

На фото схоплена сцена з поліційного коридору, як Джек Рубі стріляє з пістолі в здогадного спричинника атентату Лі Гарві Освалда, що його ведуть два поліційні агенти.

Комуністи про вбивство

Москва. — Кремлівські володарі поспішились з низкою маніфестацій, що вони ніби не мають нічого спільного з убивством президента Кеннеді. Нікіта Хрущов поїхав особисто разом із міністром закордонних справ Андреєм Громиком до американської амбасади і склав на руки амбасадора Фой Колера співчуття. Однаково Хрущов як „президент" СССР Леонід Брежнєв вислали також безпосередньо президентові Линдонові Джансонові окремі листи. Хрущов прославляв померлого Президента, як видатного державного мужа, запевняв, що „совєтський уряд і совєтський нарід ділять з американським народом смуток з приводу великої втрати та висловлюють надію, що в інтересах миру і для добра людства буде продовжуватись пошукування розв'язки дискутованих проблем, пошукування, для якого президент Кеннеді приклав чимало зусиль". Хрущов і його дружина прислали ще окремі листи пані Жаклін Кеннеді. — Зате Китайські комуністи, подавши тільки коротеньке повідомлення про атентат і смерть Дж. Ф. Кеннеді, у довгому коментарі таврували нового президента Линдона Джансона, як „реакціонера", що був „одною з центральних фігур уряду Кеннеді" та підтримував його „підступну політику". Водночас китайські комуністи таврували ніби-то намагання американських властей пов'язати вбивство президента Кеннеді з комуністичним світом. — Фідель Кастро виголосив через радіо-телевізію велику промову, в якій таврував політику Айзенгавера і Кеннеді у відношенні до Куби, але водночас твердив, що „комуністи поборюють систему, а не осіб" та „раділи би зміною американської системи, але не мають причини тішитися нагальною смертю людини". Кастро рішуче відмежувався від Лі Гарвея Освалда, який — казав він — не мав нічого спільного з прокастрівським зорганізованим рухом. Кастро твердив теж, що вбивство през. Кеннеді ніби відкриває шлях для більших впливів на американську політику збоку „реакційних елементів".

УВАН у ЗДА влаштовує виставку малярських праць Олекси Булавицького

Ню Йорк. — Українська Вільна Академія Наук у ЗДА влаштовує, почавши від п'ятниці 22 листопада ц. р., у залях свого будинку виставку малярських праць Олекси Булавицького. Виставка триватиме до 15 грудня і вона відкрита для оглядання в суботи і в неділі від 2-ої по пол. до 6-ої вечора та в інші дні від 5-ої до 8-ої веч. Мистець Олекса Булавицький перебуває постійно в Міннесоті й виставка його малярських праць буде першою на терені східних стейтів. Олекса Булавицький, родом з Умані, вчився в Київському Художньому Інституті та в мистця Михайла Ярового, як також в Художній Школі в Одесі і в Ленінградській Академії Мистецтв та закінчив свої студії в Києві у проф. Єржиківського та Фоміна. Почав виставляти свої праці ще в Києві, а потім виставки його образів відбувалися в Самборі, в Берхтесґадені, у ЗДА — в Ст. Пол та в Канаді — у Вінніпеґу.

Міні оскаржує Американське Лікарське Товариство в обмані

Ню Йорк. — Голова Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій Міні оскаржує Амер. Лікарське Товариство в обмані тому, що воно поширювало ніби-то на рекорді записану промову окружного директора спілки Сталевих Робітників Пола Нормайла з Кораополіса, Па., якої він ніколи не виголошував. Пол Нормайл заскаржив Американське Лікарське Товариство за цей обман і за шкоду, яку йому спричинили, домагається $ 400,000 відшкодування. Міні казав, що АЛТ має право противитися законопроєктові Кінґа-Андерсона, але воно не має права послуговуватися обманом у своїй боротьбі проти робітничих організацій. Голова АЛТ у Вашинґтоні д-р Едвард Р. Анніс назвав скаргу Нормайла „смішною", мовляв, цією скаргою хочуть робітничі провідники відвернути увагу від головної проблеми — медичної опіки над старшими.

● В Індії кілька прихильних їй держав — ЗДА, Австралія і Британія — перевели спільні летунські вправи, в яких ствердженo, що у випадку наїзду на Індію збоку комуністичного Китаю можна буде поспішити їй з негайною летунською допомогою. ЗДА влаштують в Індії впродовж найближчого року 6-8 радарних стацій, які необхідні для дій модерного летунства та для перехоплювання ворожих налетів.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"

ТАРЗАН, ч. 5146. Намисто Мері...

"YOU ARE LUCKY," SAID THE CAPTAIN, "THAT I HAD MY MEN FOLLOW YOU AWAY FROM HEADQUARTERS."

"YES," REPLIED THE APE-MAN SHEEPISHLY, "YOUR ARRIVAL WAS TIMELY--"

2-2-5146

TARZAN THEN STOOPED TO RETRIEVE HIS KNIFE, AND, IN SO DOING, DISCOVERED MARIE'S NECKLACE. "M'SIEU!" EXCLAIMED REYNARD, "MAY I PLEASE SEE THAT JEWEL?"

— Ви щасливі, — сказав капітан, що я зі своїми людьми йшов за вами від головної квартири.

— Так, сказав мавполюд соромливо. — Ваше прибуття було туже в пору...

Після того Тарзан нахилився, щоб взяти свій ніж, і, під час того, знайшов намисто Мері. — Пане! — гукнув Рейнард. — Чи я можу поглянути на цю біжутерію?